

Reactie op wetsontwerp Burgerforum kiesstelsel i.h.k.v. de internetconsulatie

In deze reactie wil ik met name reageren op de in het wetsvoorstel opgenomen regeling over de ondersteuningsverklaringen (osv's) en in het verlengde hiervan de regeling over de hoogte van de waarborgbedragen.

In de MvT wordt onder 3 opgemerkt: "De staatscommissie constateert dat het stelsel van evenredige vertegenwoordiging over het algemeen bevredigend functioneert, maar dat delen van het electoraat zich niet vertegenwoordigd voelen en dat in bepaalde opzichten soms ook niet zijn. Door wijzigingen in het stelsel is het mogelijk dat meer kiezers zich beter vertegenwoordigd zullen voelen dan op dit moment."

In de MvT wordt verdedigd dat het landelijk, dus niet meer per kieskringen, ophalen van 5000 osv's kan helpen "als een mogelijke (gematigde) maatregel in antwoord op het vraagstuk van de versplintering dat in de Tweede Kamer zichtbaar is. Door de verhoging van het aantal ondersteuningsverklaringen wordt beter gewaarborgd, dat nieuwe partijen over een zekere aanhang beschikken als ze aan verkiezingen deelnemen." Dit aantal osv's wijkt substantieel af van het voorstel van de staatscommissie Remkes op dat punt, nl 1200.

Het motief dat nieuwe partijen over een zekere aanhang moet beschikken is zeker legitiem. Het argument om versplintering in de Tweede kamer te voorkomen is dat m.i. niet. Dat probleem doet zich m.n. in de Tweede Kamer voor en moet daar getackeld worden. Om een eventuele veelheid aan partijen die aan de TK-verkiezingen willen meedoen te beperken, is m.i. de suggestie van de staatscommissie om landelijk 1200 osv's te verlangen al een behoorlijk effectieve en goed uit te leggen drempel, meer dan 2x zoveel dan het nu noodzakelijke aantal van 580 osv's. Dat het beoogde nieuwe aantal van 5000 osv's makkelijker landelijk kan worden verkregen dan op grond van de huidige regeling per kieskring valt zonder meer te bezien, gebaseerd als dit is op een onbewezen aanname, een in afwijking van de zienswijze van de staatscommissie oppervlakkig en daardoor lichtvoetig door de regering beargumenteerde afwijking. Van het aantal in de media genoemde aantal van 87 partijen die nu kennelijk aan de TK-verkiezingen van maart dit jaar zou willen deelnemen, is het maar zeer de vraag of die op grond van de huidige osv-regeling landelijk kunnen meedoen. Misschien dat het in een enkele kieskring lukt, wat als zodanig ook een groot democratisch goed is want je moet ergens een start kunnen maken. Is het derhalve nu al een pittige klus om 580 osv's te scoren, 1200 osv's en dan landelijk gescoord, maakt die klus nog pittiger. Een verhoging naar 5000 osv's maakt meedoen, of een kleine start kunnen maken met parlementaire vertegenwoordiging, geheel illusoir. Dit hoge aantal van 5000 legt m.i. de bijl aan de wortel van onze pluriforme samenleving waarin de optie opgeld doet dat wanneer je het met iets niet eens bent je maar een partij opricht en in de Tweede Kamer vervolgens de wereld gaat verbeteren. Deze optie is goud waard en is m.i. verankerd in de beleving van democratie in onze samenleving. Maak je de optie met een hoog getalletje onmogelijk dan versterkt dat m.i. het wijdverbreide beeld van 'Den Haag' als 'elite' en een 'stolp'. Een beeld wordt dan werkelijkheid: een zo goed als gesloten systeem. Het komt neer op bescherming van zoveel mogelijk de status quo en dit gaat ten koste van het breed levende naturel van onze democratische samenleving.

Met het voorstel wordt veel te zakelijk opgetreden in een onderwerp waar veel mensen een sterk gevoel bij hebben. Nederland is een veel-meningen-land, er wordt veel gesproken, we polderen ons kapot. Maar liever dit dan dat afwijkende meningen niet meer naar boven komen. Nederland heeft

een traditie in het naar boven laten komen van verschillen in mening. Het afremmen van deze ontwikkelingen met een getalletje dat meer dan 4x keer zo hoog is dan het voorstel van de staatscommissie is het paard achter de wagen. 1200 osv's is voldoende om de doelstelling van de wet: 'dat nieuwe partijen over een zekere aanhang beschikken als ze aan verkiezingen deelnemen'. Met het voorstel is daarom m.i. aan de orde dat het kind met het badwater wordt weggegooid.

En enkel woord nog over de verhoging van de waarborgsom: hou het gewoon bij het in de toelichting genoemde zelfstandige argument voor de voorgestelde wijziging van de hoogte van de waarborgsommen, nl de stijging van het algemene prijspeil in de economie (inflatie) sinds 1989. Mijn onderbouwing mag naar al het vorenstaande wel duidelijk zijn.